

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőiroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvetélti és rendelő irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kadics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 ft. 25 kr. — Félévre 2 ft. 50 kr. — Egész évre 5 ft.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: Perjessy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekot kérjük pénteken délig beküldeni.

VI. évfolyam.

Vasárnap 1897. évi augusztus 1-én.

31. szám.

A délvidéki német színészet.

Kár volt Duba úrnak panaszkodni, hogy még Versecz is hallgat az ő ügyében, nem hiába kérte a verseczi lapok pártfogását. Fel is szólaltak nyomban és hiven követték okoskodását. Hogy az összes helybeli német lapok melyek rendszerint harc és háborúban vannak egymással, most ritka egyértelműséget tanusítottak, azon nem csodálkozunk, mert, ha ütni kell a magyart, akkor mindig karöltve haladnak, másképp áll azomban a dolog, ha a városi hatalomkérdés forog szóban, akkor nem oly egyetértők. Hogy mind védelmére kelnek a német színügynök, azon sem csodálkozunk, bár a város és az ő érdekükben inkább óhajtottuk volna, hogy fel ne szólaljanak, mert elvégre ez izlés és meggyőződés dolga. De az indokolást, melyet nevezett lapok használnak és melyen nagyon meglátszik a „Volksblatt“ befolyása, az indokolást, melyet a magyar nemzetre sértőnek találunk, nem hagyhatjuk szó nélkül.

Először is úgy nyilatkoznak, mintha a magyar kultúrát nagyrészt a németektől vettük volna át. Igaz, hogy kulturánk későbbi keletű, mint a németeké. De ne felejtsek el a németek azt, hogy addig, míg ők nyugodtan kulturájukat kiművelhették, a magyarnak évszázadokon át ép e nyugati kultúrát vérével és életével kellett a keleti vad népek pl. a törökök ellen megvédelmezni, a mit, ha nem tettek volna oly kitaróan és hőiesen, nem tudom, a németek hogy volnának most a kulturájukkal. Igaz, hogy a magyar kul-

turája fejlesztése alkalmából a szomszéd népek, tehát németek kulturáját is igénybe vette, de nem a németekét kizárólag és ezt a többi nemzetek is tették és teszik, maguk a németek sem szopták kulturájukat újjaikból. De elvégre, ha át is vettünk egyet mást, nem tettük ezt szolgálilag, hanem átadomítottuk nemzetünk jellegéhez, természetéhez. S úgy van már most egészen nekünk sajátos, megizmosodott kulturánk. Mit csodálkoznak tehát a németek, ha nem akarunk mindig más nemzetek járszalagján haladni, ha önállóak akarunk lenni, ha színpadjainkról saját nyelvünket akarjuk hallani, ha azt hisszük, hogy Magyarországon megszűnt a német színiélet léte? Ez éppen annyi volna, mint a bécsiektől megkövetelni, hogy tartsanak állandó magyar színházat, mert Bécs városában 50.000 magyar lakik. Szemünk közé nevetnének.

Az a félelem, hogy a német színészet száműzetése a német közönséget az erkölestelen Orpheumok látogatására fogja bírni, nem egészen alapos. Most is a német színészet mellett az orpheumoknak megvolt a maguk közönség, rendszerint nagyobb, mint a színházaké, amint az a színi-igazgatók panaszaiából kitünik. A kinek az izlése eddig is bevette az orpheumi trágárságokat, az ezentúl is fog oda menni, a finomabb izlésű pedig ezentúl sem fog oda menni, hanem felkeresi a színházat, ha mindjárt — magyar is lesz az.

Meg akarom jegyezni, hogy meggyőződésem szerint a vidéki színészetet reformálni kellene, mert úgy hiszem, hogy a

mostani vidéki színészet legyen az német vagy magyar, kulturát nem igen terjeszt. Mert miből áll e társulatok műsora: ledér operettekből, a vigjáték azon fajából, melyben az aljas-komikum (trivial) uralkodik, sem a drámát sem a salonvígjátékot nem művelik és igen ritkán a nép szokásait és életét ismerető népszínművet. És ez általában, de különösen az ifjuság tekintetében nagy baj, mert, valljuk be, ifjuságunk egy kis nyelvismereten kívül nem sok jót tanul a színházban. De ez fokozottabb mérvben árnyoldala volt a német vándor-színtársulatoknak is, azért alaptalannak tartom a panaszt, hogy ezentúl e társulatok német kulturát nem fognak terjeszteni. Eddig sem terjesztettek, de terjesztették a német nyelvet, erre pedig Magyarországon nincs szükségünk.

A mi végre a „Gebirgsbote“, fenyegetését illeti, hogy ezentúl a németek nem fogják pártolni a magyar színészetet, azt sajnálnók, de nem hisszük. Először ez nem volna szép, mert boszúállásra mutatna, holott a magyar haza kulturája fejlődésének örülnök kellene, másodsor, nem volna okos, mert evvel a német színészetet vissza nem hijják, harmadsor, nem igen keresztülvihető, mert az öregek az ifjú generációt nem fogják vissza tarthatni a magyar színház látogatásától és bennük is a szórakozás utáni vágy a mi az emberrel vele született, le fogja győzni az ellenszenvet és az fog történni, a mi Felső-Magyarország városaiiban már egy évtized óta történik, a német polgárság a magyar intelligenciával és tót néppel együtt szép egyetértésben mulat, vigad, szórakozik

Tárcza.

Adja vissza a papucsom.

Azt hitte Dalmati Olga, hogy belehal a sebbe, mit szíven ejtett Kormöczy Zoltán azzal, hogy Virag Matildot vezette oltarhoz ép pünkösdkor, évfordulóján annak a napnak, mikor neki tett szent ígéretet.

De azután Dalmati Olga boszura gondolt, érzékeny boszura mert tudta, hogy Kormöczy Zoltán csak pénzhaszasságot csinál, partit, mire adósságai kényszerítik. Két év előtt hevesen udvarolt neki Bartos Károly, Zoltán jó barátja. Ez nem nézhette jó szemmel, hogy őt ki akarja ütni a nyeregből és bele kötött jó barátjába. Károly megértette a sértés czélját és kihivatta Kormöczyt. A kötekedő pörül járt. Harom hétig hordta füle tőven a kötést, mely idő alatt Bartos még zavartalanabbul, az igaz, még eredménytelenebbül udvarolt Olgának. De a két fiatal emberből halálos ellenség lett. Zoltánnak ez ellenfelét akarta most boszujául felhasználni. Kezdte szívesen fogadni udvarlását és Ohnet Clairje szerint cselekedve Kormöczy esküvéje előtt el is jegyeztette magát Bartossal.

De azután költségesen gondolt arra, hogy mit cselekedett. Bánta elhatározását, szeretete volna Bartossal való viszonyát széttepní egyszer és mindenkorra, a jeggyűrűt vissza-

dobni és könnyen hívő embernek arczába kaczagni: Maga bolond, menjen, hisz én ki nem állhatom magat. Megtette volna, de félt, hogy kaczagni fog rajta a világ. Mert törődött ő a világgal! De azt is tudta, hogy a világgal együtt fog kaczagni Kormöczy Zoltán is.

Es ez a tudat tette erőssé Dalmati Olgát és kényszerítette, hogy az oltárig hazudja a szerelmet Bartos iránt, melylyel Kormöczy irányában viseltetett.

De mikor kilépett a templomból és férje a kocsiba segíté, elhaló hangon suttogta neki:

— Nagybűnöm van, meggyóntam, de érzem, hogy nincs reá bűnbocsánatom.

A férj részvétellel, szeretettel kérdé a feloldhatatlan vétkeket s Olga kétségbeesetten sugta oda Karolynak a gyilkos szavakat:

— Még mindig szeretem Kormöczy Zoltánt.

A férj kissé megszeppent, de éppen nem hatottak öldöklőleg a szavak. Flegmatikusan felelé:

— Majd kiveri kis fejécskéjéből!

Olga látva, hogy legkisebb hatást sem tettek férjére a kiméletlen szavak, szeretett volna felkiáltani:

— De én nem akarom kiverni a fejből, mert egyedül őt szeretem, őt pedig uram, kit férjemnek nevezek, nem fogom szerethetni soha!

De hallgatott s csak ajkait harapa. Otthon azonban folytatni akarta a témát, mikor a vendégsereg elszéledt.

— Nyujtsa karját, menjünk a kertbe.

Leültek egy filagoria alá.

— Károly, mondá kissé engedékenyebb hangon, bocsásson meg, ha szavaimmel megbántottam volna.

— Engem legkevésbé sem bántott ön s szavai fájdalmat nem kelthettek, csak szánalmat. Az asszony felugrott.

— Szánalmat? Arrra nincs szükségem.

— Szerelmemet meg nem kívánja.

— Am legyen, igaza van, nem kíváom és legalább egyelőre, míg bele törődöm sorsomba, meg is fog kimélni tőle.

— Minden bizonynyal, csak arra figyelmeztetem, hogy azok a férjek, kik jogaikban nem respektáltatnak, másutt keresik azt, mit nejeiktől elnyerni nem képesek.

Harom hét mult el azóta s e három hét alatt szüntelen e szavak motoszkáltak a fiatal asszony fejében. Nem, ez képtelenség, kiáltá magányos szobájában, hogy ő mást szeressen. Miért vett volna akkor feleségül a gazdag ember engem, kinek atyja a tönk szélén áll? De nem akarom, hogy mást szeressen. Hát te szeretted őt, kérdé azután önönmagától, mert csak akkor van jogod tőle ugyanezt kívánnod...

Es a nő restelve vallotta be, hogy szereti férjét s féltékeny reá. Este mikor nyugovóra tértek s férje szobájába kísérte, szeretett volna odasimulni férjéhez s fülebe susogni: Oh, maradj velem!

a magyar színházban. Vajha ezen időpont Verseczen is minél hamarabb beállana.

Ha egyik német laptársunk érvelését e szavakkal zárja be: „Ezt tartom kötelességemnek, mint ember, megjegyezni“ én soraimat e szavakkal fejezem be: „Ezt tartottam kötelességemnek, mint magyar ember, megjegyezni.“ Béke velünk!!

Karvasi.

Ugyanezen ügyben vettük az alábbi sorokat, melyeket nagy örömmel közlünk.

Tekintetes Szerkesztő Úr!

A „Délvidék“ 30 számában megemlékezik a „pusztuló német“ színészet-ről. Felemlíti a fehértemplomi pangerman „Volksblatt“ panszaít, mely szörnyű módon jajveszékel a pusztuló német színészet miatt Tán Magyarországon élénk, a magyar haza kenyerét esszük?! Elég szomorú, hogy eddig a német ügyet pártolták, hisz ép az a törekvésünk, hogy itt e nemzetiség lakta vidéken magyar kulturát terjesszünk, hogy e hazának minden polgára ártse és érezze a magyar művelődés nemeshntását és megismerje nemzete multját. A tisztelt német színigazgató úr most propagandát akar terjeszteni az ő ügyének. Nem süket fülekre talált ez a hang Verseczen látjuk ezt a ma (juli 25-én) megjelent helybeli „Reform“-ból, mely egy híron pendül a „Volksblatt“-tal. Ezen helyi lapunktól ezt komolyan nem vesszük és nem is csodáljuk, hisz csak nem régiben pártját fogta az ultra radikális szerbeknek. De csodáljuk az öreg „Gebirgsbote“-t, a mely hazafias irányával eddig mindig kitént, hogy szintén siratja habár sokkal enyhébb hangon a pusztuló német színészetet. Hisz még ez a vidék oly messze van a magyar művelődéstől, hogy egy egész idegen földön érzi magát az, a ki más honnan véletlenül ide elvetődik. Ritka itt még a magyar szó, mint a fehér holló. Az ifjúságunk a hogy az iskola kapujából kilép, már a társalgást német vagy más nyelven kezdi, most pedig a szünidő alatt különösen, szabadabbnak érezvén magát, úton útfélén idegen nyelven érintkezik egymással fiatalosságunk, ezek csak úgyszólván kényszerűségből használják az iskola tanyelvét. Nemde úgy van t. Szerkesztő úr, habár Önnek mint tanár embernek ezt nincs ügy szerencséje tapasztalni, mert a tanuló ifjúság olyankor közeléni látván tanárját hamar attér a magyar nyelvre. Mi lesz ezekből ha az iskola fegyelme alól kiszabadulnak! A felnőttékről nem is szólok, hisz itt még megbámulják az olyat akarhányszor, a ki az utcán magyarul társalog. Egy éve vagyok Verseczen de volt szerencsém ezt elégszer tapasztalni. Még nálunk a magyar úgy mindig csak másod-ha nem harmadrangú tényező. A közéletben látjuk hogy a külföldi cikkek és más egyéb mindig többre be-

De férje hideg arcza tekintett a hallgatót. Egyszer éjszaka rémes gondolat szállta meg. Nyugtalanul hevert párnáin, került az álom, s így jutott a borzasztó gondolatra, mely kikérgette ágyacskájából.

— Talán bizony szeretőt tart, van valakije.

A gondolat is zokogásra indította, de azután erős elhatározás váltotta fel gyengeségét.

— Elmegyek hozzá, hogy meggyőződést szerezzek magamnak, akkor azután meghalok.

Gyorsan felkapta a gyertyatartót s kisuhan a szobából, keresztül ment a kastély termein s odaért az ajtóhoz, mely férje halószobájába vezetett.

Semmi nesz. Olga percnyi habozás után csendesen kinyitá az ajtót s besuhan.

Férje ott aludta a boldogok álmát egyedül. Horkolása isteni zeneként tünt fel Olga előtt s csak most latta be, hogy voltaképpen milyen szégyen szégyenletes helyzetbe jut, ha férje felébred. Arcza biborpiros lett a kiugrott a szobából, az ajtót nyitva hagyva háta megett.

A reggelinél azután találkoztak. Olga alig mert férjére tekinteni, kinek arcza nem volt oly rideg és komoly, mint máskor. Olga a tea elkészítése körül foglalatzkodott, kis ujjai között a kanna reszketett.

— Édesem, szolt a férj jelentőségteljesen, az éjszaka egy nölátogatóm volt, ki papucsainak egyikét nálam felejtette.

Olga kiejté kezéből a kannát s a drága porcellán darabokra tört, arczát égő pirosság futotta el, azután lehajolt szerelémittasan férjéhez, átkarolá és úgy susogta a fülébe:

— Ugy-e vissza hozza a papucsomat?
Jules.

csültetik a hazainál, csak azért legtöbbször, mert külföldi. A helyi lapjaink nem-e folyton a bécsi czegeket, irodalmi termékeket stb. ajánlgatják a legmelegebben, és ezt a legtermészetesebbnek találják is. A derék és a magyarság nemes czéljaiért küzdő „Délvidék“-ről, csak úgy fitymálva és semmibe véve beszél a legtöbb még olyan ember is, a ki hivatásánál és állásánál fogva tartoznék azt felkarolni. Ne hitessük magunkat, hogy a német színészet, nem árt hat a nagy magyar államnak. Ha ártani talán nem képes, de semmi esetre nem használ, mert a népbe idegen szellemet csepegtet be. Azon polgártársainknak kik a haza nyelvét nem értik csak hasznára és előnyére fog válni, ha nemzeti és hazafias színügyünket fogják támogatni, mert sokkal nagyobb hatással lesz reájuk a meg nem értett de látott magyar szindarab, mely valami nemzeti ügyet és magyar szellemet táplál, mint egy német ugyan megértett de a magyar szellemtől elütő előadás. Népünk soha meg nem ismerkednék és meg nem kedvelné a magyar művelődést és szellemet a német szín-előadások útján. Hisz az a baja népünknek, hogy nem értve a haza nyelvét, nem ismeri kulturánkat költészetünket irodalmunkat és a mi fő nemzeti történelmünket. Onmagunkat kell megismernünk, hogy aztán egymást annál jobban megbecsüljük és szeressük. A legcsunjab vizsalykodás magvát hintik el azok, kik jajveszékelnek akkor, midőn a magyar államkormány hazafias intencziója intézkedését oly ocsmány módon megtámadják és az állameszme ellen agítálnak. A mi német népünk igen hazafias, de eltántorítható az oly irányú cikkek által mint a „Reform“-é. Komolyan ugyan ezt egy józan gondolkodású ember nem veheti, mert nem „Reform“ hanem születésétől fogva „aform“ volt a nevezett lap.

Népünk megtévesztésére törekszik az. Minden hazafias gondolkodású embernek az ily módon félrevezetett népünket felvilágosítani és őt a tantoríthatlan hazaszeretetre és nyelvünk elsajátítására buzdítani kell. Küzdjünk kitartással az ilyen irányú lapok ellen és ne hagyjuk nemzeti ügyünket ilyenek által elhomalyosíttatni!

Ez czélja jelen pár szerény sornak is, a melynek közzétételét kéri a t. Szerkesztő úrtól hazafias üdvözzel

Rohács János,
vár. levéltárnok.

NAPI HIREK.

Változások a klerusban. E n d r e s z Jakab, a helybeli népiskolák hitoktatóját kinevezték nagy-gattaji plébánosnak, Bartl Ferencs, helybeli segédlelkészt a népiskolák hitoktatójának, a megüresedett segédlelkészi állomásra pedig Untereiner Józsefet. ki eddig Oraviczán működött mint segédlelkész, nevezték ki.

A kath. autonomiai kongresszus világi képviselőjének választása itt Verseczen aug. 7. 8. és 9. meg végbe. Felszólítjuk magyar ajku katolikus olvasóinkat, ne felejtsek el, e választáson minél nagyobb számban résztvenni és ne tanusítsanak e fontos ügyben hideg közönyt. Szavazóbárca nélkül is elfogadják a szavazatot, ha tudják katolikus voltakát igazolni. A párdányi és módosi választók túlnyomó nagy része Dr. Seemayer Károly jelöltre szavazott, a ki Párdányban 67 szavazatot kapott, még ellenjelölte Vadász Zsigmond csak 8-at, Mi is melegen ajánlhatjuk Dr. Seemayer Károlyt ki mint a magyar nyelvterjesztő egyesület fardhatatlan elnöke a magyarság érdekében nagy érdemeket szerzett magának, a magyar színügyet mindig buzgón pártolta, mint a katolikus hitköztség elnöke ezen állásra hivatottsággal is bír és a kit ismerünk, holott Vadász Zsigmondot senki sem ismeri. A mi pedig a katolikuságot illeti, nevetségességnek tartjuk egyik helybeli lap azon állítását, mintha ellenjelölte buzgóbb volna mint ő. Ezek csak kortesfogások, melyek intelligens embert tévútra nem vezethetnek. Reméljük, hogy intelligens magyar közönségünk ez ügyben nem mutatja azon kárhoztandó közönyt mely a közügynek annyira ártalmára van. Szükséges, hogy a kath. autonomiai kongresszuba intelligens, független polgárok, kik az egyház de az állam jogait is tekintetbe veszik, kerüljenek. S ilyennek tartjuk Dr. Seemayer Károlyt.

Ritka lampion-szerenád. A helybeli „Bicycle klub“ mult szombaton tartotta alakuló közgyűlését, s melyen elnöknek egyhangulag Seemayer János kir. tanácsost és polgarmestert választották meg. Az új elnök üdvözlésére lampion szerenád volt, melyen résztvett, 30 úr és 5 hölgy kerékpáron, a mi festői, szép látványt nyújtott. Midőn az új elnök a klub

helyiségeiben megjelent, folytatták a közgyűlést és megválasztották a többi tisztviselőket és pedig: Alelnöknek: Adler Miksát, jegyzőnek: Lánicz Károlyt, pénztárosnak: Zichler Róbertet, ellenőrnek Kirchner Ernőt. A választmány a következő urakból alakult meg: Guist G. Neukomm A., Kohn F., Adelmayer F., Weifert B., Unger J. Számvizsgálók lettek: Tauber E. Waigand F.

A délmagyarországi tanító egyesület, hazánk legmozgékonyabb és legtevékenyebb e nemű egyesületeinek aug. hó 10. 11. 12-én Fehértemplomban ez évi nagy- és közgyűlését tartja. A program nagyon változatos: aug. 10-én: 1) Ünneplés fogadtatás a helyi bizottság által a délután 5 órakor Bázias és 3/4 órakor Temesvár felől érkező vendégeknek a vasuti indóházánál. 2) Bevonulás a mezőgazdasági egyesület helyiségeig (Csiklovai sörccsarnok) honnét az elszállásolás eszközöltetik. 3) Este 7 órakor választmányi ülés a köztégi fiúiskola épületében. 4) Este 8 óra után ismerkedési estély a „Haller-féle“ szálloda kertjében. Aug. hó 11-én: 1) Reggel 8 órakor isteni tiszteltet a r. kath. egyházban. 2) Felvonulás az egyesület zászlója alatt a m. kir. állami főgymnasium épületébe. 3) Délelőtt 9 órakor a főgymnasium tornacsarnokában a „Délmagyarországi Tanító-egyesület“ XXXI. nagy gyűlésének megnyitása. 4) Délután 1 órakor díszbeid „Bécsváros“ szállodában, 5) Délután 4 órakor kirándulás a Rezsöligetbe gyülekezési hely a „Ferencz-József“ park. 6) Este 9 órakor hangverseny és táncestély a „Burg“ nagytermében. Aug. hó 12-én: 1) Reggel 7 órakor a főgymnasium tornacsarnokában a „Délmagyarországi Tanító-egyesület“ közgyűlésének megnyitása. 2) Délután 1/2 órakor gyülekezés a mezőgazdasági egyesület helyiségeiben. (Csiklovai sörccsarnok) 3) Délután 2 órakor kirándulás a homokszőlőkbe. Aug. 13-án: Délelőtt 3/4 10 órakor tömeges kirándulás vasutal Báziasra, onnan hajóval Orsovára (Vaskapuhoz) Herkulesfürdőbe.

A verseczi püspök körlevele. Karlócza, július 23. A szerb egyházi kongresszus ma folytatta tárgyalásait. Az ülés elején Stanovjevic interpellációt intéz Brankovics patriarkához, van-e tudomása arról, hogy Zmejanovics verseczi püspök körleveléről, a melyben felhívta az egyházmegyei papságot, hogy az autonóm párt jelöltjeit támogassa, annyira megfélemlítette a lelkészeket, hogy azok sem nem szavaztak, sem nem jelöltették magukat, úgy, hogy a kongresszuson a verseczi egyházmegyének egy papja sem vesz részt. Brankovics patriarka azt feleli, hogy nem ismeri a püspök körlevelét, de neki, mint barki másnak, jogában áll jelölteket ajánlani. Az interpelláló és a többség az elnök választát nem veszik tudomásul. Azóta a radikális urakat már szét is küldték.

Deschán Achill a hivatalos lapban. A temesvári alispán fegyelmi ügyében érdekes idézés van a hivatalos lapban, melyben a vadlott Deschán Achill a fegyelmi bizottság elé idéztetik. A megidőzés így szól: Idézés. Deschán Achill Temesvármegyének töbrendbeli fegyelmi vétség elkövetésével vádolt, hivatalától felfüggesztett, székhelyéről engedély nélkül eltávozott és jelenleg ismeretlen helyen tartózkodó alispánja felhivatik, hogy a vármegye közigazgatási bizottságának f. évi 3825/1401. k. b. j. k. számú határozatával az ellene folyamatban lévő fegyelmi vizsgálat foganatosításával, illetőleg folytatásával megbízott alulirott vizsgáló biztosok előtt 1897. augusztus hó 7-ik napjának délutáni 4 órájára a vármegye székházának kistermében annál inkább jelenjék meg, mert meg jelenése esetén védelméről lemondottnak fog tekintetni, a vizsgálat meghallgatása nélkül befejeztetni s a véghatározat a kiderítendő tárgyi tényálladék alapján a vizsgálat eredményéhez képest meghozatni. Temesvár, 1897. évi július hó 27-én Br. Ambróczy Béla, Telbisz Imre kiküldött vizsgáló biztosok.

Slavianszky Aradon. Aradról távirják: Slavianszky és társulata ma a vértanuk szobrát megkoszoruzta. Tobben végignézték az oroszok ezen kegyeleti tényét, s amennyiben az az egykori ellenséges nemzet tagjaitól eredt a meghatottság érzését keltette fel sokakban. Ezután Slavianszkyék a várban levő börtönöket, hol a vértanuk fogva voltak akarták megtekinteni, de a börtönök megtekintését megtagadták.

Ben-Ali-Bey híres magikus tegnapi előadása rendkívüli hatással volt közönségünkre. Magasan fölötté áll az ilynemű előadások színvonalán. Ma vasárnap tartja utolsó előadását, melyet a közönség figyelmébe ajánlunk, mert Verseczen ritkán lehet ilyesmit látni. A „Neue Freie Presse“ következő kritikát ír róla: „Ben-Ali-Bey“ bátran állíthatja magáról, hogy az e nemű előadásokat

alaposan reformálta és pedig a szó legkedvezőbb értelmében. A mit változtat, teljesen új műsorával a varázslat terén nyújt, nemcsak a leleményesség és előadási mód eredetisége által, hanem a szabatos kivitel által is meglep. Ben-Ali-Bey varázslatai az eddig ismert szemfényesztő művészettől leleményesség, alak és előadás tekintetében oly lényegesen különböznek, hogy még olyanoknak is javasolhatjuk előadásainak látogatását, kik vagy hivatásuknál fogva vagy műkedvelésből fölötte állóknak képzelik magukat az ilyen mű előadásoknak. Ben-Ali-Bey kellemes humoros előadása és nyelvezete is kellemes szórakozást nyújt a közönségnek.

Szociálista népgyűlés. A helybeli szociálisták múlt vasárnap a „Szőlővenyige“-hez cz. vendéglőben népgyűlést tartottak, melyen vagy 800 munkás vett részt. A budapesti szociálista párt egyik ügynöke Schafranek J. tartott beszédet az általános szavazati jog behozataláról és felszólította a helybeli munkásokat, hogy nemzetközi szociálista pártot alakítsanak. Tehát a budapesti izgatók már ide is megtalálták az utat. Nekünk bizony nem nemzetközi, hanem magyar munkásokra van szükségünk, kik hazájukat szeretik. Az igaz, kívánatos volna, hogy a munkaadók legyenek igazságosak és méltányosak munkásaik iránt, de az is igaz, karos és lelketlen igazítás, munkasainkat a hazaszeretettől elvonni akarni és túlzott követelésekre izgatni. Már amúgy is nagy a nyomor Verseczen, még csak ez kell még nekünk. Azután azok a kiküldött urak sem oly önzetlenek, mint a minőknek latszanak és nem mindig a munkások, hanem saját érdekük is lebeg szemek előtt.

Emlékezős közösök. Most, július 30-án éppen 48 éve vannak, hogy a segesvári útközet előtti estén, Sze hely-Keresztúron br. Gamerra Gusztáv akkori térparancsnoknál vacsorázott és halt meg Bem tábornagy és hadsegéde, Petőfi Sándor. A költő az egész vacsora alatt igen komor, szótalan s gondolatokba merült volt, mintha érezte volna közelgő halálát. Reggel rövid, de érzékeny bucsuzás után visszautaztak a táborba; Petőfi kezét csókolt az akkor menyecske-bárónénak, a ki most egy éve ulte meg férjével aranyenyegzőjét. A báróné kérte, hogy a biztosan bekövetkező csatában övja meg életét, mint a nemzet kozkincsét Gamerra báró lekiráste vendégeit Héjasfalvaig s válas közben ismételte neje kérelmét. Az útközet megtörtént s Bem estére Gamerraékhoz menekült — mint ismeretes — a költő nélkül. Itt rejtve tartották négy napig, mikor is a báró-házigazda saját fogatán küldte a hős tábornagyot Váshelyre. A nemes báróné máig is kegyelettel gondol legnagyobb lírikusunk kezcsokjára férjével együtt, a ki külön koszorúval megy a segesvári Petőfi-unnepélyre.

Gróf és színész. Érdekes szerelmi hazaságot kötöttek múlt héten Svájc egy kicsiny falujában, távol a nagyvárosi élet zajától. A szereplők egyike egy dús gazdag magyar mánás, a másik pedig egy szép fiatal becsi színész, a ki szintén magyar származású. Ouchy svájci községből táviratozzák, hogy az odaváló római katolikus templomban múlt heten volt az esküvője Festetich Imre grófnak Pivary Mariska kisasszonnyal, a budapesti Népszínház egykori kóristánójával, a ki most elsőrangú tagja egyik becsi színháznak. Festetich Imre gróf fia Festetich Imre Anasztáz grófnak és feleségének, Adamovits Bertának. A fiatal férj, a ki a multkor töltötte be huszonhetedik esztendőjét, majoreszkója a csertői, szentmiklósi és hatvani uradalmaknak s tartalékos hadnagy az 1. számú Ferencz József-huszárezredben.

Magyar nyelvtérjesztő egyesületünkhöz az ország minden részéből érkeznek megkeresések, melyekben cserégyermeket, részben gyermekjátzó társakat vagy idősebb német anyanyelvű honnokat kérnek. Így: Galba Lajos kir. törvényszéki elnök. Szatmár Németi; — Riszdorfer Bónis Eugénia földbirtokos. Viss. Szabolcs megye. Per. O. Liszka; — Rokinek Pál takarékpénztári főkönyvelő Paks (Tolna megye); — Dr. Tóth Imre magy. kir. bányakerület főorvos

Selmeczbánya; — Szigethy Gáborné postamester. Bihar-Mező-Keresztes; — Zselyonka József zombolyai uradalmi tanító (csere) Pusztá Borító. U. p. Német Czerna; — Szondy Lajosné jegyző neje Gödöllő; — Schwarz Gyula nagybérlő. Bedő Bihar megye. (U. p. Mező-Keresztes); — Bajor József földbirtokos. Rácz Almás (Fehér megye); — Depold Béláné földbirtokos neje, Fonyód (Füredtelep) Somogy megye; — Ertl Vende áll. isk. igazgató tanító (csere) Csusza Koloza megye; — Galamb István nyug. kir. járásbíró, ügyvéd, Veszprém; — Veszélóvszky Gyuláné földbirtokos (csere) Szeged. Boldog asszony sugár út 19. szám; — Krisztinits István magy. kir. postamester Mező-Csáth, cserét keres; — hasonlóképen Janda Géza pénzügyi tisztviselő is Győről; — Egy budapesti kir. járásbíró V és VIII. oszt. végzett fia mellé keres a szünidőre nevelőt, (a család Balaton füreden nyaral) egy VI. vagy VII. oszt. végzett német anyanyelvű tanulót elfogad a jövő évre instruktorul. Teljes ellátás, iskoláztatás Budapesten. — Kazik István csász. és kir. gazdasági intéző Lábod (Somogy megye). — Karlovánszky Lászlóné földbirtokosné Nyiregyháza, (Szabolcs megye). — Fekete Mihály nyomdatulajdonos Keeskemét és Juricskay Zoltáné Rikost, (Bihar megye) U. p. Eled Csánki Béla ügyvéd, Széghalom; — Piller Józsefné tanító Tisza-Ujlak (Ugoosa megye) bonnékat kérnek. Keszenbaum Sándor gőzmalomtulajdonos Kis-Uj-Szállásról 12 éves fiát (izraelita családhoz), Dr. Dömötör-József orvos Eresi (Fehér megye) 12 éves leányát, Hutira Viktor rom. kath. kántor Bács Kula (Csere vagy játszótárs); — Id. Arpássy János rom. kath. tanító Ada, (Bács-Bodrog megye) 12 éves leányát; — Gyarmathy Alajos csász. és kir. fegyverműves Budapest, 52-ik gyalogezred) 10 éves leányát; — Kovács Sándor ügyvéd és Imre József re. tanító Hajdú-Böszörmény; — Dr. Szombathy István áll. főreál. isk. tanár Nagyvárad; — és Csiba Elek földbirtokosné Hajdú-Nánás; — Király Károly áll. polg. isk. igazgató és Gróf Kreith Gyula földbirtokos Aszód, 13 éves leányát adná cserébe, Egy versecz vidéki földbirtokos 4-ik elemi osztály végzett fia mellé keres a szünidőre értelmes instructort. Teljes ellátás, szerény díjazás. Egy helybeli vasuti hivatalnok a jövő iskolai évben teljes ellátást ad oly jobb tanulónak (IV-V reál osztály.) ki 2 fia mellett instruktoroskodni kívánna. Egy művelt, intelligens izraelita család kosztos deakot keres, ki a helybeli reáliskolába járhatna és a német nyelvet szóval és írásban a családban elsajátíthatná. Bővebb felvilágosításokkal Karvasi Lajos, állami főreáliskolai tanár szolgál.

Szabályrendelet

a peronospora viticola ellen való védekezés tárgyában.

1. §.

A peronospora viticola (szőlőragya) elleni védekezés az egész város határára kötelezőnek kimondatik.

2. §.

A peronospora viticola terjedésének megakadályozása végett köteles minden ház- és szőlőbirtokos szőlőtökéit évenként kétszer, esetleg háromszor is és pedig először legkésőbb május hó végéig, másodsor és esetleg harmadszor a városi rendőrkapitányi hivatalnak rendlete szerinti időben rézgálic tartalmu — esetleg a földmivelésügyi m. kir. ministerium által javasolt más alkalmas — oldattal permetezni, mely permetezést a fentjelzett időben minden esetben, még akkor is végrehajtani tartozik, ha a peronospora viticola nem is mutatkoznék.

3. §.

A hegyközségi előjárásnak szoros kötelességévé tétetik, a szőlőket május havától kezdve ellenőrzés szempontjából, havonként bejárni és az ezen szabályrendeletben meghatározott rendelkezéseket figyelmen kívül hagyó szőlőtöke birtokosokat a városi rendőrkapitányi hivatalnak megbüntetési céljából a másodsorzi esetleg harmadszorzi permetezés szükségét pedig, az ez iranti rendeletnek közhírréttele végett bejelenteni.

4. §.

Mindazok, kik ezen szabályrendelet intézkedéseit be nem tartják, kihagást követnek el és az 1894. évi XII. t-cz. 95. §-a k) pontja értelmében 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén megfelelő elzárással büntetendők.

A pénzbüntetések az idézett törvényczikk 101. §-ában meghatározott célokra fordítandók.

5. §.

A kihágások felett első fokban a városi rendőrkapitányi hivatal, másod fokban a városi tanács és harmad fokban a földmivelésügyi m. kir. ministerium bíraskodik.

6. §.

Ezen szabályrendelet az 1879. évi XL. t-cz. 9. §-a értelmében a kihirdetési napot követő negyedik napon lép hatályba.

Tárgyaltatott Versecz thjf. város törvényhatósági bizottságának 1896. évi április hó 15-én tartott rendes havi közgyűlésében.

Seamayer s. k., Weifert Károly s. k., kir. tanácsos, polgármester. főjegyző.

Szerkesztői levelezés.

R. J. úrnak Helyben. Köszönjük a küldött cikket; kérjük a jövőben is szives közreműködését, legalább egyedül nem állunk a harezban.

Perjessy Lajos felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős Karvasi Lajos áll. főreál. isk. tanár.

Nyilttér.

Foulard-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai, s. a. t. a legújabb mintázattal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg selyemet 45 krtól 14 frt. 65 kr.** méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott damasztot s. a. t.) mint egy 240 különböző minőségben 2000 szín és mintázattal s. a. t.) a megrendelt árukat postabér és vámmentesen a hához szállítva mintákat postafordultával küldenek **Henneberg G. (cs. és k. udvariszállító) selyemgyára Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

260. szám. — 1897. Eln.

Hirdetmény.

A verseczi kir. járásbírósi hivatali és fogházhelyiségeinek fűtéséhez 1897 évi október 15-étől 1898. évi ápril 15-ik napjáig terjedő időtartamban szükséges 133.7 km. elsőminőségű cser és bükkfanak biztosítására irasbeli árlejtési eljárást hirdetek.

Versenyezni szándékozókat felhívom, hogy 100 frt. banatpénzzel felszerelt irasbeli ajánlatokat 1897. évi augusztus hó 8-ik napjáig a verseczi kir. járásbírósi hivatalnál (4. sz. ajtó) a szokott hivatalos órák alatt beadják.

A szállítási feltételek a verseczi kir. járásbírósi hivatalnál (1. sz. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Verseczen, a kir. járásbírósi hivatalnál, 1897. évi július hó 22-én.

Paulovics, kir. járásbíró.

Az Alexandrovits szálloda redoute-termeiben. Vasárnap aug. hó 1-én esti 8 órakor.

Utoisó előadása

Ben-Ali-Beynek

indiai és egyiptomi

varázslatok és csodák

ki a becsi zeneegylet termében több mint 100, Budapesten 90 előadást tartott rendkívüli sikerrel.

1. Az egyiptomi magia.

2. A rege megvalósítása.

3. Indiai csodák és varázslatok.

Érdekfeszítő részletei a programmnak: A magikus kávékonyha. — Ben-Ali-Bey leveszi saját fejét. — A delejes rajz.

A helyek árai: 1-sőrendű zárt-székek 1 frt., 2-odrendű zárt- és erkélyszék 70 kr., állóhely 50 kr., Deák- és katonajegyek 30 kr., Karzat 30 kr.

Az ülőhelyek jegyeit előre lehet váltani özeveg J. E. Kirchner könyvkereskedésében.

Utolsó előadás!

A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK Vezérügynöksége

Budapest, Váci-körut 32. sz. a.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült gőzeséplőgarnitúráit, ipari célokra alkalmas »Compound« lokomobiljait, teljesen vashól készült szalmakazalozó gépeit, gőz-kukoriczamorzsolót, Stibor-féle kőfűrészait, kaszáló- és aratógépeit,

továbbá **SACK-féle ekéit, vetőgépeit, boronáit és egyéb gazdasági gépeit.**

A Fairbanks-féle mérleggyár kizárólagos képviselője. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú magy. kir. belügyminiszterium f. é. 42159/V. számú körrendeletével jóváhagyta a kerékpárral való közlekedést, egyben a következőket — arra nézve — elrendelte:

A kerékpár könnyű járműnek tekintendő és a kocsiközlekedésre nézve közutakon, utakon és tereken követendő általános szabályok, a dolog természetéből folyó eltérésekkel a kerékpárokra is alkalmazandók.

A kerékpárral való közlekedés általában csakis kocsikutakon engedtetik meg.

A menyiében a kocsí útrosszasága a kerékpárral való haladást lehetetlenné tenné, így a helyi hatóság kivételesen megengedheti a gyalog utaknak és ezérra való felhasználását, de csakis a lépesben menő ember haladását felül nem muló sebességgel.

A törvényhatósági joggal felruházott városokban a rendőrhatalóságok feljogosították, hogy bizonyos közutakon vagy tereken a kerékpárral való közlekedést rendeletileg egészen vagy részben, vagy a napnak csak bizonyos meghatározott időszakára eltiltsák; e tilalom az illető út végén láthatólag jelzendő.

Minden kerékpár vagy ehhez hasonló szerkezeti gép irányító, fékező és legalább 30 méternyi távolságra hallható csöngő készülékkel, valamint elöl lámpással legyen ellátva mely a sötétség beálltával meggyújtandó. A lámpás üvege színes nem lehet. Világító anyagul gyertya, olaj vagy kisebb fokú villamfény alkalmazható.

Minden kerékpáros köteles gépét kellő elővigyázattal kezelni és vezetni. A város belterületén kerékpárral túlság gyorsasággal, vagyis a kétfogatú könnyű kocsik rendes sebességénél gyorsabban előhaladni, versenyt futni, mi a személy és vagyoni biztonságát veszélyeztethetné, a közlekedést akadályozhatná, vagy a lovakat és egyéb állatokat megriaszthatná, — tilos. — Kapukon át egyik utcából a másikba való befordulásnál, utcakereszteknél, közutakra határos telkekről kifutás, vagy ilyenekbe befutásnál s mindenütt a hol a kocsí, lovas vagy gyalog közlekedés a rendesnél fokozottabb mérvű, csakis lassan vagyis a gyalogos rendes sebességével szabad kerékpározni; sőt esetleg köteles a kerékpáros a szükséghez képest vagy a rendőrközeg figyelmeztetésére gépről leszállva, ezt mindaddig kézen vezetni, míg az úttest ismét szabaddá nem lesz.

A haladás irányában álldogáló vagy járó-kelő közönség a kerékpár vagy ehhez hasonló gép közeledtére hangos csöngéssel kellő időben és jól hallhatóan figyelmeztetendő. A városok belterületén, utca keresztezéseknél az óvjelzés mindenkor megadandó.

A kerékpáros gépén, ha csak helyi akadályok nincsenek, mindig útpályája baloldalán haladjon s az ellenkező oldalra, a mennyiben ott kíván megállni, mindaddig nem fordulhat, míg ezélljához közel nem ért. Egyik utcából a másikba kanyarodás jobbra hosszú, balra rövid ívben teendő meg.

Szembefövő kocsiknak, kerékpárosoknak, lovasoknak, nagyobb csoportoknak stb. a kerékpárosok köllő időben és módon balra térjen ki. Ha ezt a helyi vagy egyéb körülmények meg nem engednék, mindaddig megállapodni, esetleg leszállani tartozik, míg a pálya ismét szabaddá lesz. Hogy ez a kerékpárosoknak megkönnyítessék, szükség esetében a szembe jövő kocsik, lovasok stb. lehető lassan haladjanak s csakis kötelesek a szembe jövő kerékpárosoknak köllő mérvben kitérni.

Kocsik, lovasok stb. megelőzése jobbra gyorsított menetsellességgel történjék. A kocsí, adott figyelmeztető jelzésre, szükség esetén anyira köteles balra kitérni, hogy a kerékpáros mellett elhaladjon. Szögleteken és keresztezéseken, hidakon, kapu aljakban, alagutakban s mindenütt a hol az úttest, kocsik s más járművek közlekedése miatt szűknek bizonyul — tilos a megelőzés.

Ha a kerékpáros észreveszi, hogy a ló a kerékpár láttára megbokrosodik, vagy hogy ha egyébként a kerékpárral való elhaladás az emberek teste biztonságát veszélyeztethetné, tartozik gépről leszállani.

Zárt sorokban menetelő katonaságnak, temetéseknél, nyilvános felvonulásoknak, udvari hintóknak, postafogatoknak, szereikkel mentésre siető tűzoltóságoknak és mentőknek, valamint a közutak fölloccsolását végző járműveknek úgy az előre haladó mint a szembe jövő kerékpáros, gépeivel kitérni köteles. Ha ezt a helyi viszonyok meg nem engednék, tartozik azok elvonulását megállani.

Több kerékpárral egymás mellett haladni csak ott szabad, hol ezt a közlekedési viszonyok megengedik, ha a pálya szűknek bizonyulna, kitérni és megelőzni csak egyenként szabad.

Közutakon a mutatványok sorába tartozó nem rendes módon való kerékpározás tilos.

Tilos a kerékpárokhoz vagy hasonló gépekhez ebeket zsinórral vagy egyébként odakötve fűttatni.

Kerékpárversenyek — tömeges kerékpáros felvonulások csupán erre alkalmas helyeken, illetve utvonalakokon és időben, az illetékes helyi rendőrhatalóság előzetes engedélyével és az ez által előírt módokat betartásával rendezhetők.

A kerékpárosok egyfelől jelen általános szabályok valamint az erre vonatkozó helyhatósági különleges rendelkezések betartására kötelezettek, másfelől azonban akár kedvtelésből, akár gyakorlati célekből üzemeltetett kerékpározásnál hatósági támogatásra és védelemre igényt tarthatnak.

Kutyáknak a kerékpározók után uszítása tilos, valamint a kerékpározó után iramodó kutyát gazdája vagy hozzártartozója visszahívni köteles.

A rendőri közeg felszólításának s rendelkezéseinek a kerékpározók engedelmeskedni tartoznak. Ugyisint kötelesek a rendőrközegek felszólítására megállni s ezek kívánatára magukat igazolni: — a magukat igazolni nem tudó kerékpárosok kötelesek gépjüket kézen vezetve az illető rendőrközeg a rendőrhatalóság legközelebbi helyiségébe követni.

A kerékpárokra rendőri vagy egyéb című díjak a helyhatóságok által csak belügyminiszteri jóváhagyás után vehetők ki.

Jelen rendelet ellen vétők vagy cselekvők 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig 8 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

Jelen rendelet 1897. évi július hó 1-én lép életbe, a mely napon minden e tárgyra vonatkozó eddigi ellenkező határozmány vagy rendelkezés hatályát veszti.

Rendőrkapitányság, Versecz, 1897. évi jun. hó 29. é.

Stillmungus,
rendőrkapitány.

Üzletmegnyitási jelentés.

Van szerencsém Versecz és vidéke Nagyérdemű Közönségének nagybecsű tudomására hozni, hogy **július hó 5-én a Tokin János-féle Ferencz József-téren fekvő házban**

Divat és kézmű cikkek rövid és nórinbergi áru kereskedést

nyitottam meg és legfőbb elvem a T. Cz. Közönség igényeit pontosan a legjobb árukkal kielégíteni.

Szabott és jutányos árak.

Teljesen új és jó árukkal üzletemben minél számosabb megrendelést kérve maradtok tisztelettel

Berecz Sándor.

Legbiztosabb szer.

Az általánoson elismert és jó hatásának bizonyult

„Barát ital“

című növényyszer gyomor likőr készítményem.

Székrekedés — étvágytalanság és az ebből eredő bajok ellen.

Egy üveg ára 40 és 80 kr. használati könyvvel együtt, mely számos köszönő levelet tartalmaz. **Kapható Verseczen:** Hofmann testvérek, Hack Róbert, Unger József, Weifert Gusztáv és Morlin József fűszer üzletében.

Kiviteli főraktár és készítés Hódmező-Vásárhely Árpád utca 12. szám.

Zenke Zoltán.

Alapított 1858.

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPESTEN, VI. ker., Külsőváci-ut 45. sz.

Sürgőnyezim: **SZIVATTYUGYÁR BUDAPEST.**

GYART:

mindenféle gőzgépet, Schmidt-féle forrgőzmotorokat (40% szénmegtakarítás), petroleum- és benzin-motorokat. Keretfűrészeket, körfűrészeket és csertőrőket. Gőzkazánokat, előmelegítőket, tartányokat. Hidakat és egyéb vasszerkezeteket. Mindenféle **szivattyukat** gőz-, szij-, és kézi hajtásra valamint villamos üzemre. Artézi kutfeleptményeket vasból. Tűzfecskendőket és vizszállítókat, tűzoltósági felszerelési tárgyakat. Köztisztasági szereket, öntöző-kocsikat, sárkaparó és seprőgépeket, hóékeket és uthengereket. Egészségügyi szereket, mint gőzfertőtlenítő készülékeket és teljes fertőtlenítő telepeket, pöczegödör tisztító készülékeket. Vas- és érczöntvényeket, harangokat. Keményöntésű aczélfelületű tüzrostélyokat egyenes és kigyóalakban, valamint polygon rostélyokat.

LÉTESIT: vízműveket, csatornázásokat, vízvezeték és légszeszberendezéseket, központi fűtéseket.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek.